

BUTLLETÍ NÚM. 5 - ANY 2009
Parets del Vallès

*Descobreix la història del
nostre poble.*

BONES FESTES

Joanet . ha anat . a . Bet-
lem . amb . els . pastors
i . ha . demanat . a
Jesus . per . a . tots .
unes . bones . festes .

FELICITACIÓ DE NADAL DE JAUME CARRERES
(dècada de 1950)

Editat per: Centre d'Estudis Locals PARIETES

Número d'inscripció: 31584/1

Data d'inscripció: 31/01/2006

PARIETES
centre d'estudis locals

Redactors: Roger Prims i Vila, Rosa Martí i Conill, Ramon Masip i Magriñà, Salvador Isern i Anglada, Marta Garcia i Marqués, Antoni Puig i Serra, Josep Puig i Serra, Carles Font i Cladellas, Jordi Seguer i Romero, Joan Volart i Bellavista.

Logotip: Lluís Miras

Composició i Muntatge: Esteve Conill i Ferran Vidal

Adreça de contacte: parietes@gmail.com

Dipòsit legal: B-13229-2008

ISSN:2013-1763

Impressió: Dinimprès

Amb el suport de:

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

**Ajuntament de
Parets del Vallès**

SUMARI

EDITORIAL

PATRIMONI INDUSTRIAL DESAPAREGUT DE PARETS

per Roger Prims i Vila

FOTOGRAFIA: AFICIÓ I COL·LECCIONISME

per Ramon Masip i Magriñà

JOSEP OLTRA I COSTA: PASSIÓ PEL MÓN DEL FERRO-CARRIL. MAQUETA DE L'ESTACIÓ DE PARETS

per Marta Garcia i Marqués

50è ANIVERSARI DE LA FARMÀCIA I ÒPTICA ISERN A L'EIXAMPLE DE PARETS

per Salvador Isern i Anglada

LA FONT I EL SAFAREIG DEL CARRER SANT JOSEP I ELS CARRES DE A LA LINERA (2)

per Antoni i Josep Puig i Serra

LA CRISI DE LA CAIXA DE CRÈDIT MUTUAL

per Joan Volart

ENTREVISTA A JOSEP MALLA.

per Rosa Martí i Joan Volart

RESSENYES LITERÀRIES: EL FUTBOL A PARETS.

pels propis autors: Carles Font i Jordi Seguer

LA MEVA HISTÒRIA DE RECORDS I PENSAMENTS de Joaquima Guasch.

per Joan Volart

A MARIA ANTÒNIA FITÉ

per Rosa Martí

FE D'ERRADES

Per segon any consecutiu es fa lliurament per part de L'Ajuntament de Parets de les medalles de la vila. Si recordem, l'any passat foren mereixedors d'aquestes distincions en Josep Ribas i Fabregas, en Joan Clos i Matheu i una entitat esportiva que l'any 2007 va celebrar el seu 75è aniversari, el Club Bàsquet Parets. Enguany els guardonats han estat en Eduard Serra, Víctor Grifols i un altre club esportiu, el C.F.Parets; aquest any es commemoren un reguitzell d'actes públics pels seus tres quarts de segle de la seva fundació.

Eduard Serra és un home del qual darrerament ha estat reconeguda, a nivell de l'esport català, la seva tasca eficaç, silenciosa, continuada al llarg de 38 anys, formant part de les moltes directives d'una entitat històrica com és el Club d'Handbol Parets. Si bé en Josep Ribas va ser un dels tres fundadors de l'Handbol, en aquell temps conegut com el "balonmano", el dia de Sant Esteve de l'any 1954, juntament amb en Jaume Anfruns i el doctor Canal, l'Eduard ha estat un continuador d'aquest llegat esportiu que ha estat i és la cantera de molts joves que practiquen l'esport de set jugadors, els precursors del qual foren els alemanys Konrad Koch i Max Heiser, a finals del segle XIX. És l'home que dia rere dia està al pavelló observant i coordinant, juntament amb la resta de membres de la junta, la bona marxa de l'entitat. Els pares dels nois que practiquen aquest esport i els jugadors tenen com a referent aquesta persona que amb més de vuitanta anys dóna resposta a molts dels problemes quotidians, sempre amb aquell saber fer i bonhomia, molt propi d'una persona altruista i servicial.

Victor Grifols, fundador de l'empresa Grifols, l'any 1940, és un empresari del sector farmacèutic amb plantes arreu del món. A Parets, des de fa anys, la societat que ell va fundar té diferents instal·lacions de producció i de recerca i és un referent en la qualitat industrial.

El Club de futbol Parets enguany està d'enhonorabona, ja que celebra els seus 75 anys com entitat esportiva. Per commemorar aquesta efemèride s'han organitzat diferents actes públics en el marc del setanta-cinquè aniversari. És un club que en el llarg d'aquest tres quarts de segle ha fet un tasca molt important formant joves en la pràctica d'aquesta altra modalitat esportiva. Actualment i des de fa anys està treballant molt la cantera, és a dir, es potencia el futbol base. Grans figures han sortit d'aquest club, dues de la dècada dels anys quaranta, en Josep Seguer i el porter Pere Vila. De finals dels seixanta i principis del setanta un altre paretà va destacar, l'Antoni Font. La llista jugadors és molt llarga i està molt ben explicada en el llibre dels 75 anys de Futbol a Parets dels autors Carles Font i Jordi Seguer, el quals en aquest número fan una ressenya del seu treball.

Per molts anys a l'Eduard, en Víctor i també a totes aquelles persones que han treballat en aquests 75 anys en el futbol paretà.

Parietes està de dol. El proppassat mes d'octubre ens va deixar qui va ser una de les grans col·laboradores des de l'inici i una treballadora incansable que sempre ens tenia les correccions dels nostres textos en un temps rècord. Aquesta era la Maria Antònia Fité. Mai tenia un no per resposta, treia el temps d'allà on podia, i sempre puntualment ens lliurava els articles corregits. Una tasca altruista i silenciosa, però sens dubte molt important per tota publicació. Ella ens transmetia un alè d'optimisme i ens encoratjava a tirar endavant malgrat les dificultats. Gràcies, Maria Antònia, pel llegat que ens has deixat i volem que sàpigues que el teu record sempre serà present en l'equip de Parietes!

Qui vulgui fer la seva aportació pot contactar amb nosaltres a:

parietes@gmail.com

Som uns quants i volem ser molts més!

Qualsevol poble o ciutat, d'allà on sigui, posseeix elements propis de singularització, característiques que el distingeixen del seu entorn, que el fan diferent i que al mateix temps en permeten la identificació al llarg del temps com a entitat única i inconfusible. Aquesta és una definició a l'engròs que crec que pot ser acceptable en termes generals i que, alhora, es pot matisar tan com es vulgui: és prou clar que la proliferació al llarg de les darreres dècades de ciutats dormitori i zones residencials (el que tradicionalment coneixem com a urbanitzacions a la Vall del Tenes, per exemple), sense solució de continuïtat totes elles, pot posar en qüestió aquest model per a la nostra zona.

ta anys (tenint en compte la liquidesa de la societat d'avui i la vertiginosa celeritat dels canvis a què estem sotmesos), ens conduirà a un Parets completament diferent al d'avui.

I quins són aquests fenòmens o processos socials pels quals hem passat? En l'època contemporània, certament una època convulsa, en tenim diversos que ens toquen de ple: guerres (amb especial atenció a la guerra civil, és clar, que fou la més traumàtica i dura de totes les que han viscut els Països Catalans del sud de l'Albera), fenòmens migratoris (la immigració espanyola que arrenca a finals de la dècada dels cinquanta del XX, i la immigració econòmica provinent de països del sud o

Per tant, prenent com a vàlid el fet que existeixen elements de singularització per al nostre municipi (que efectivament hi són) i deixant de banda el medi físic (el Tenes; aquí la cosa gira al voltant del Tenes) en aquesta ocasió, hi ha una colla de trets característics que permeten dibuixar els contorns de Parets en aquest sentit: fenòmens de caràcter humà i de gran repercussió social, que han anat modificant, i d'aquesta manera forjant, la identitat o naturalesa, o com en vulguem dir, del nostre poble. Un procés que, a més, és canviant, i que si es revisa d'aquí, posem tren-

de zones de l'est d'Europa), o el de la industrialització, iniciat comme il faut a Parets, com sabem prou bé, amb l'establiment de la Indústria Linera al darrer terç del segle XIX i que significà una autèntica revolució socioeconòmica per a la nostra vila.

I és que a partir d'aquest moment s'iniciava un procés de transformació imparabile que hauria de convertir en industrial un poble fins aleshores abocat gairebé en exclusiva al sector primari, com de fet va succeir arreu del país amb tots els ritmes, matisos i

excepcions que calguin (només cal, per exemple, (re)llegir Joan Fuster per a comprovar-ho: un exercici obligatori, d'altra banda, per tenir una mínima noció d'on venim i qui som aquest poble que en diuen català). Fou precisament la Linera l'element més potent que haurà posseït mai Parets, el que més haurà singularitzat la vila en relació al seu entorn més immediat (fonamentalment la resta de la Vall del Tenes), ja que l'arribada de la fàbrica dels Feliu va encetar un procés gradual cap a la indústria moderna força matiner en relació a molts dels nostres veïns.

Però també ha succeït, aquí com en d'altres llocs, que espais físics de referència on ens recolzem per parlar de processos de transformació social desapareixen per raons diverses. La Linera, per desgràcia, no n'és una excepció i com és evident, ja no ni existeix com a marca comercial ni com a edifici físic a Parets, encara que en quedin alguns elements del conjunt, i amb ella altres indústries que també van deixar empremta, ja fos per episodis de gran repercussió (posem per cas la Moritz, avui dia renascuda amb gran acceptació pels consumidors) o perquè van donar feina a molts paretans i paretanes.

Amb la voluntat de recuperar, almenys per a la memòria col·lectiva del nostre poble, algunes d'aquestes indústries ence-

tem una sèrie d'articles en què intentarem inventariar el Parets que ja no és, tot allò que els nous temps, de vegades eufemisme de vel·leïtats especulatives, de vegades deixadesa, s'han encarregat de fer anar a terra. Amb les indústries que ja no hi són, doncs, comencem el repàs al patrimoni desaparegut de Parets, entenent-ho també com un just homenatge a les diverses generacions de paretans i paretanes que van contribuir amb la força del seu treball a fer realitat el teixit industrial del nostre poble.

1 - LA LINERA

El 14 de juny de 1994 començava l'enderroc de l'anomenada Quadra Vella, la darrera nau que restava en peu de totes les que havien conformat el conjunt fabril d'aquesta indústria tèxtil.

Així doncs, més de cent anys després de l'establiment a la nostra vila (els Feliu instal·laren la seva fàbrica a Parets el 1880)¹ de la Indústria Linera S.A., i tot i el compromís inicial de conservar aquesta estructura d'un valor patrimonial inigualable (almenys per a Parets), finalment els 2400 m² van acabar per deixar pas al que avui coneixem com a Parc de la Linera, de la qual només se'n conserva la xemeneia com a testimoni, juntament amb

alguns elements externs a l'edifici fabril però inclosos en el conjunt de la colònia (Casa Cuna, habitatges, etc).

Com és prou sabut, l'arribada de la fàbrica dels Feliu a Parets indica l'inici de la industrialització a escala local, fet que va significar la modificació del caràcter eminentment agrari de Parets, si descartem la desena escassa de tallers que partien d'un règim de treball més proper al set-cents que no pas al model sorgit de la revolució industrial del segle XIX. A partir d'aquell moment i durant noranta-un anys (fins el 1971) la Linera fou un element indestruïble de la nostra vila, aollint la força de treball de diverses generacions de paretans i paretanes i visqué les diferents vicissituds del convuls segle XX (català i mundial) fins que la seva sirena va deixar de sonar. Més de vint anys després, es procedia a fer efectiva la seva desaparició física.

1 GORINA, Maria; MARTÍ, Rosa: Aproximació a la història de les dones de Parets. Ajuntament de Parets del Vallès, abril de 2000, pàg. 64-97.

2 - L'AUTOMOCIÓ

Ara fa uns trenta anys, Automoció comptava amb 590 treballadors i unes instal·lacions de 12,800 m². Avui el solar on s'havia aixecat aquesta empresa és un terreny clos i contaminat on no s'hi pot desenvolupar cap activitat humana, a banda d'intentar netejar-lo.

Automoció, S.A. s'havia fundat l'any 1958 i es dedicava a la fabricació de frens hidràulics per als camions Pegaso i d'altres components per a la indústria automobilística. Només quatre anys més tard es traslladava a Parets (1962) i a principis dels anys setanta adquiria uns terrenys per tal d'ampliar aquestes instal·lacions, quan l'empresa ja havia canviat el nom: des de principi de 1966 passà a anomenar-se Bendibérica, S.A.

Amb l'arribada del nou segle va arribar el tancament de la fàbrica de Parets, que seria enderrocada el 2003.

1 VOLART I BELLAVISTA, Joan: Bosch, planta Lliçà. Les seves arrels, els seus orígens. Editat per Bosch Sistemas de frenado, juny de 2004.

2 El 9 Nou, dilluns 26 de febrer de 2007, pàg. 3.

3 - CERVESES MORITZ

El 6 de desembre de 1977 la premsa informava 1 del tancament de 68 treballadors de Cervezas Barcelona, S.A. - Moritz al seu centre de Parets: era el traumàtic desenllaç del pas d'aquesta empresa pel nostre poble i del matrimoni de conveniència entre CERBA SA (Cervezas de Barcelona, creada amb capital de la cervesera belga LAMOT i de Banca Catalana) i Moritz 2.

Només deu anys després que es comencés a elaborar cervesa a Parets, l'empresa va haver de tancar, tot i que en aquest cas no s'ha produït la desaparició física de les

Antiga fàbrica de Cervezas Moritz, avui MAN

instal·lacions, sinó que han estat reocupades per a d'altres activitats industrials. El setembre es presentava per part de l'empresa un expedient de crisi a la Delegació de Treball de Barcelona per tal de reduir la plantilla de treballadors de 653 a 150, fet que va originar l'inici del conflicte laboral que es va resoldre amb una indemnització global de 100 milions de pessetes per a 80 treballadors ³ que no acceptaren les condicions que l'empresa els oferia i que havien aguantat la protesta fins el juliol de 1978.

Roger Prims i Vila

Llicenciat en Història per la UAB

¹ La Vanguardia, 6 de desembre de 1977, pàg. 25.

² MARTÍ, Rosa: 30 anys del tancament de Cerveses Moritz, Parietes, núm. 0, any 2007, pàg. 16-18

³ La Vanguardia, 13 de desembre de 1977, pàg. 25.

Bibliografia:

Llibres:

DANTÍ, Jaume (dir.): Paret 904-2004. Un poble, una parròquia. Ajuntament de Paret del Vallès, octubre de 2004.

GORINA, Maria; MARTÍ, Rosa: Aproximació a la història de les dones de Paret. Ajuntament de Paret del Vallès, abril de 2000.

VOLART, Joan: Bosch Planta Lliçà. Les seves arrels, els seus orígens. Editat per Bosch Sistema de frenado SLU, juny de 2004.

Diaris i revistes:

La Vanguardia, 1977.

El 9 Nou, 2007.

Parietes, 2007.

En primer lloc, per centrar el tema, em permeto que escalfem màquines fent unes pinzellades sobre el que és la fotografia i quins són els seus antecedents.

El sentit estricte del terme fotografiar, equival a gravar per la llum, encara que alguns professionals ho determinen d'altra manera, per cert jo crec que molt afortunadament, com a escriure amb llum. En ambdues definicions queda patent que la fotografia tan sols te raó de ser en funció de la llum, sigui de l'origen que sigui: diurna, nocturna, artificial, de les estrelles i també simplement la d'una foguera.

La pedra angular del que ha estat catalogat com a "el primer invent del segle XX", es la "cambra fosca": una simple caixa amb un petit orifici que permet obtenir una imatge formada mitjançant els raigs de llum en l'interior de l'aparell, i que reproduïeix els objectes situats al davant.

La descripció científica en el seu origen, va ser la següent: quan la llum diurna penetra en un orifici practicat en la paret d'una estança o en la paret d'una caixa fosca, projecta sobre el pla oposat a l'obertura, la imatge invertida dels objectes situats en l'exterior, davant de l'orifici.

Aquestes propietats ja varen ser descobertes per Aristòtil, quatre segles abans de Jesucrist, mentre observava un eclipsi de sol. Leonardo de Vinci, les aplicava en els seus treballs i les va descriure en els seus manuscrits. Durer també les va utilitzar, i el seu ús és va generalitzar entre pintors, dibuixants, geòmetres i arquitectes.

Però l'inici de la fotografia moderna, es comença a comptar a partir dels experiments i resultats obtinguts pel francès Josep Nicèfor Niepce (1765-1833), que mitjançant la cambra fosca va aconseguir les primeres mostres fotogràfiques sobre paper emulsionat amb clorur de plata, però va quedar decebut al comprovar que les imatges formades eren en negatiu.

Assabentat dels resultats obtinguts per Niepce, el pintor i decorador L. Jacques Mandé Daguerre, es va convertir en el seu soci.

Mort Niepce, va continuar els experiments, però per un altre camí, i va aconseguir tenir a punt un procediment conegut per daguerrotípia.

Durant uns minuts s'impressionava en la caixa fosca una placa brillant de coure platejat, sotmesa prèviament a vapors de iode en la més absoluta foscor, i posteriorment es revelava amb vapor de mercuri. Així s'obtenien els daguerrotips, precursors directes de la fotografia.

El 1888 George Eastman, inicia la comercialització de la pel·lícula fotogràfica. La primera màquina fabricada per la seva firma va ser patentada amb el nom de Kodak. Es va fer famós l'eslògan amb què Kodak va llençar els seus primers articles: "Vostè premi el botó, nosaltres farem la resta". El que va significar ni més ni menys que el naixement de la fotografia moderna.

Ara que ja tenim una petita idea del naixement de la fotografia, crec que podreu

intuïr que al ser-ne jo sabedor em va entusiasmar i vaig endinsar-me en aquest món ple de sorpreses i de satisfaccions.

Cap als 12 anys vaig començar a fer la meva primera càmera (una capça de sabates, amb un petit forat en una de les parets), així vaig obtenir les meves primeres còpies exactes a les d'en Niepce. Em sentia orgullós!

Vaig aconseguir fórmules de reveladors i fixadors; jo mateix em comprava els productes químics a l'adrogueria i principalment a Can Vicens Ferrer de la Plaça Catalunya cantonada Ronda de Sant Pere (on avui hi ha El Corte Inglés).

Era un repte impressionant, em passava hores i hores experimentant i "jugant" amb allò; varen ser uns moments inoblidables de la meva vida.

Un dia la meva àvia va treure del seu armari dues càmeres fotogràfiques Kodak del meu avi, mort ja feia anys, i me les va donar! Déu meu! Allò era com un petit miracle; a partir d'aquest fet vaig començar el meu camí fotogràfic de veritat, amb autèntiques KODAK.

Tres anys després, a l'entrar a treballar, vaig conèixer un senyor que també era molt aficionat a la fotografia. Ell em va instruir en la tècnica del revelat i amb va donar un llibre de fotografia d'abans de la guerra, molt complet i allò va ser per mi com la meva Bíblia fotogràfica.

Com que fer estudis de fotografia era molt difícil en aquell temps, em vaig matricular per correspondència a l'Institut AFHA, i allí vaig aprendre les teories i pràctiques d'aquell aleshores anomenat "art menor". Ja em revelava els negatius i positius (per contacte i amb ampliadora) feia viratges de color (de blanc i negre a sèpia, a blau, a color or, etc.).

Va ser entrar en un món de perspectives infinites, de les quals encara n'estic gaudint avui. Per mi una de les grans satisfaccions i gairebé un miracle, és el poder captar en unes dècimes de segon un fet irrepetible, i plasmar-lo per sempre, és com congelar el temps. Al fer-ho em sento gairebé com si tingués a les meves mans el poder de traslladar als nostres descendents, petites fraccions d'un pasat que ells no han viscut.

Com és natural vas evolucionant i adquirint noves càmeres, guardant les velles, investigant i estudiant el funcionament de tots els models que passen per les teves mans, aquí és on neix el colecionisme.

En aquesta fase comença una espècie de peregrinatge per brocanters, petites botigues i tallers especialitzats, mercats de

Bellcaire (vulgarment dit els encants). He arribat a anar a diferents llocs d'Espanya per buscar alguna peça, també a l'estranger i a través d'internet; he comprat a França, Rússia, Anglaterra, Alemanya, Rumania, Argentina, Txèquia, Xina i un munt més de països i llocs gairebé insòlits.

El resultat ha estat el recollir aproximadament unes 190 màquines de tot tipus: en tinc de finals del segle XIX, unes funcionen amb placa de vidre, altres amb pel·lícula de cel·luloide, les del sistema "polaroid", directament sobre el paper fotogràfic i finalment les digitals sobre un suport electrònic.

Hi han peces molt curioses, que poden veure's en les fotos que s'inclouen. Per exemple les famosíssimes LEICA, càmera alemanya dels anys 30-40. Ha estat i és del millor i més precís que s'ha fabricat mai. El fotògraf català Centelles, sempre va utilitzar una LEICA, i amb ella va fer tots els seus reportatges sobre la Guerra Civil espanyola. En la foto en podeu veure tres i a sota la versió russa feta a l'Alemanya de l'Est. De les Leica, n'hi ha una de molt curiosa i ara també molt famosa. És una màquina nord-americana que utilitzaven els reporters gràfics els anys 40-50. Ha estat immortalitzada al cinema per l'inspector Colombo (quan surt a fotografiar, porta aquest aparell). Però qui més

l'ha popularitzat és en Harry Potter: és la càmera que porta en totes les pel·lícules. És una màquina pesada i de forma rectangular, però molt precisa i amb la qual s'aconsegueixen unes imatges nítides i de gran qualitat. Va ser batejada en el seu temps com "el ladrillo", per la seva forma i el seu pes.

En les fotos de les càmeres més antigues, hi ha una Kodak Pocket, en el centre amb la manxa vermella, és una peça gairebé única dels anys 1903-1905. A la part inferior dreta, un altre Kodak-Pocket més petita i amb pel·lícula de 4x6,5 cm.; aquesta va ser utilitzada per reporters nord-americans en la Primera Guerra Mundial; té una característica molt curiosa: porta com annex un punxó metàl·lic que es pot treure i utilitzar per anotar en la pel·lícula el que es vulgui (normalment data i lloc), a través d'una finestreta a la part del darrere de la màquina que té un registre tapat amb una corredera per poder utilitzar-lo amb aquesta finalitat, i després poder-la tancar per evitar que es cremés la pel·lícula. Al seu costat hi ha una de plaques de vidre, de finals del segle XIX, i així podríem anar i anar allargant i no acabaríem en molt de temps, però l'espai és limitat i tampoc em vull fer pesat, val més poquet i que sigui interessant. Si ho voleu, algun altre dia continuaré amb aquesta història.

Ramon Masip i Magriñà.

Josep Oltra i Cost: Passió pel món del Ferrocarril

En Josep Oltra i Costa va néixer a Barcelona al 1935 i tot i que es dedicà professionalment al món de la banca, fou des de molt jove allò que diríem un apassionat del món del ferrocarril. Ja al voltant dels anys 60 es va comprar la seva primera locomotora, una "Santa Fe" i així mica en mica va anar col·leccionant més de 20 locomotores diferents.

En Josep a més de temps va invertir força diners ja que aquestes peces de col·leccionisme solen ser força cares, però de fet era un esforç recompensat ja que el va fer gaudir de moltes tardes i caps de setmana.

Cap al 1980 en Josep i la seva família van anar a viure a Lliçà. Això el va engrescar a confeccionar la maqueta que veiem en la fotografia de la part inferior i que, de fet, ja l'havia començat, en menor escala, uns anys ençà.

A la nova casa hi havia unes golfes i per tant espai no li'n va faltar, i fou sobretot a partir de la seva jubilació quan va poder abocar-hi més hores per arribar a la meravella de la que en mostrem aquí una part, i que segurament en Josep hauria continuat si no fos per que ens va deixar tot just fa un any.

Marta Garcia i Marqués

Maqueta de l'estació de Paret, presentada en el Saló del Hobby l'any 2007.

En Josep va cuidar cada detall de la maqueta per que fos el més real possible

Fins i tot va reproduir amb molta exactitud la caseta del cap d'estació

La seva gran passió eren els trens i es per això que hi va dedicar més d'un any a la construcció d'aquesta maqueta.

Vista del pont que creua la via i que era l'única entrada i sortida de Parets a la antiga N-152.

Un altre afició d'en Josep fou l'atletisme i és per això que ho va copsar en aquesta maqueta.

Si tenim em compte que hi poden circular més d'una desena de trens a l'hora ,podríem dir que aquesta maqueta és una obra d'enginyeria.

50è ANIVERSARI DE LA FARMÀCIA I ÒPTICA ISERN A L'EIXAMPLE DE PARETS

Joaquim Isern i Fabra nasqué a Girona el 8 de febrer del 1902. Fou alumne del Col·legi dels Jesuïtes de Casp. Va estudiar Magisteri i més tard es va llicenciar en Farmàcia a la Universitat de Barcelona.

Va exercir de mestre i farmacèutic a la ciutat de Barcelona cap a l'any 1922, i el 1929 va obrir una farmàcia a Barcelona al carrer Aragó amb Nàpols. Més endavant, a l'abril de 1930 va obrir la primera farmàcia del Principat d'Andorra, coneguda com a Farmàcia Internacional.

Al 1940 torna a viatjar amb tota la família cap a Guadalcanal (Sevilla) on va exercir d'inspector farmacèutic municipal.

L'any 1958 va tornar a Catalunya i es va instal·lar a l'Eixample de Parets del Vallès; a l'Avinguda de Catalunya, 26, i al 1961 es va traslladar definitivament a la mateixa Avinguda però al número 84, al barri de Can Berenguer. A partir de llavors començà a exercir d'inspector farmacèutic municipal a les poblacions de Parets del Vallès, Lliçà d'Amunt i Lliçà de Vall.

Va ser Alcalde de Parets del Vallès de l'any 1962 al 1966, període en què es va construir l'Institut Patronat Pau Vila, on es farien estudis de Batxillerat.

FARMÀCIA ANTIGA AV. CATALUNYA 84

L'any 1931 es va casar amb Casilda Anglada i Tomàs, i junts van tenir nou fills. Al 1936 van marxar cap a Sanlúcar de Barrameda (Cadis), on va comprar una farmàcia.

Al 1939 van canviar de província i s'instal·laren a Sevilla, on va exercir com a director del diari "La Unión".

Va escriure diversos llibres, alguns referents a la conspiració d'espanyols a Londres i va exhumar documents de l'Arxiu General d'Índies i de l'Arxiu General de Simancas, sobre els descobridors del Pacífic, especialment de l'arxipèlag Salomon i l'Illa de Guadalcanal per Pedro Ortega València.

Va ser finalista del premi Joan Estelrich al 1974 amb una biografia en català de Ponç Pilat governador de províncies.

Al 1986, amb 84 anys, es va doctorar en Història de la Farmàcia, amb Cum Laude, amb un estudi sobre la mort de Ferran el Catòlic.

L'1 de gener del 1986 es va jubilar, i d'aquesta manera, el seu fill més petit, Lluís Mª Isern i Anglada, va continuar la tasca de farmacèutic seguint la història de la Farmàcia Isern. El 22 de març del 1988 va morir a Barcelona.

Lluís Mª Isern i Anglada nasqué el dia 28 de febrer del 1951 a Guadalcanal (Sevilla). Va arribar a Parets del Vallès amb set anys, va estudiar al Col·legi dels Jesuïtes de Casp i més tard obtingué la llicenciatura de Farmàcia i Òptica per la Universitat de Barcelona. També va fer els estudis per ser Gestor Administratiu. Va participar en diferents associacions professionals i cíviques i també va ser dels primers joves de Parets que van fundar el moviment Boy Scout.

L'1 de gener del 1986, després d'haver treballat al costat del seu pare diversos anys, va agafar el timó i va passar a fer-se càrrec de

la Farmàcia i l'Òptica Isern. Casat i amb 3 fills.

Va planificar la modernització de la nova farmàcia amb un nou disseny i robotitzada, pensant en el 50è aniversari del març del 2009. Però a l'estiu del 2008 va començar a no trobar-se bé... Malgrat les circumstàncies d'aquell moment, va seguir endavant el projecte de la nova farmàcia.

El mes d'agost del 2008 està a punt per la inauguració, per donar pas a una nova etapa de la Farmàcia Isern, sent ubicada de nou al seu lloc original, després de 2 anys de trasllat provisional.

Desgraciadament, el 28 de febrer del 2009, amb 58 anys d'edat ens va deixar fent l'últim viatge cap a l'eternitat.

Avui dia la Farmàcia Isern continua a mans dels seus fills.

Salvador Isern i Anglada

FARMÀCIA NOVA AV. CATALUNYA 84

L'any 1905 aproximadament, i després de la construcció per part de la fàbrica del nou carrer de Santa Irene, l'empresa va construir una font d'aigua potable i un safareig comunitari per cobrir les necessitats dels habitants de les cases del carrer de Santa Irene i posteriorment el de Sant Josep.

L'aigua per alimentar aquests nous serveis, procedia de la mina de la fàbrica. Aquest nous equipaments estaven situats en la confluència dels carrers de Sant Josep i Ponent, a la banda nord.

Font d'aigua potable, carrer Sant Josep
Foto cedida per Vicenta Blasco Blasco

A la font hi havia al principi dues sortides d'aigua que brollaven contínuament per omplir les galledes i els càntirs d'aigua per al consum domèstic. Al cap d'uns anys només hi quedaria una aixeta.

Al darrera de la font hi havia situat el safareig d'unes dimensions aproximades de 9 x 9 metres, s'hi accedia mitjançant dues escales, una a cada costat de les piques de rentar,

es trobava situat a un nivell més baix que la font. Amb el temps es va cobrir per poder rentar la roba en cas de pluja, les dones portaven la roba de casa en cubells i galledes de planxa galvanitzada, així com el sabó, el lleixiu i el picador de fusta;; a la sortida la roba pesava més que a l'entrar, i l'esforç era més gran per part de les dones, que la portaven un altre cop però neta cap a casa per estendre-la al pati.

L'aigua del safareig es canviava cada dia. Cada operació de buidar, netejar i tornar a omplir el safareig durava aproximadament entre 5 i 6 hores. Per fer l'operació de neteja hi havia un operari de la fàbrica que entrava dins el safareig un cop buit, i amb escombres de bruc treia de les parets i de terra el sabó que hi havia quedat enganxat, i recuperant les pertinences d'alguna dona que li havien caigut al rentar.

Com totes les fonts i safareigs de l'època, era el lloc de trobada del veïnat. Sovint les notícies i els successos del poble eren comentats i divulgats en aquest lloc.

Una frase popular que encara es fa servir és: *fer safareig* (haver-hi enraonaries, xafareries), com a exemple: *no ho diguis a ningú que la gent de seguida en faria safareig*.

Entre 1970 i 1974 s'instal•laren les xarxes d'aigua viva i el clavegueram al casc antic del poble, per part de l'Ajuntament, fet que va suposar un gran alliberament i descans per les dones del poble . També influí notablement el gran invent de la rentadora que va alliberar-les dels grans esforços que havien hagut de fer durant tants anys, com ara anar a buscar l'aigua a la font i rentar la roba al safareig. També es va acabar la feina d'haver de buidar els pous morts.

Antoni i Josep Puig i Serra
Extreballadors de la Linera

RELACIÓ DELS HABITANTS DE LES CASES DEL CARRER DE SANT JOSEP

CASES HABITADES EL 1919 AL CARRER ST. JOSEP

<u>CASES SENARS</u>			<u>CASES PARELLS</u>		
Nº Casa	Noms	Edats	Nº Casa	Noms	Edats
1	Pilar Bagaria Sanvisens Josefa Pont Sala Bienvenida Pont Sala	21 31 27	4	Félix Soley Riera	63
3	Francisco Montasell Ribalta Concha Castells Padrós	35 30	6	Luis Salat Font Engracia Vila Clapès	38 36
5	Gabriel Torns Pons Maria Torns Pons Carolina Torns Pons	26 29 20	8	Emilio Cot Julià Maria Cot Manau	48 21
7	Pilar Vilella Codina Asunción Vilella Codina	19 31			
9	Rafael Vila Briquets Pedro Vila Briquets Esteban Vila Briquets Mercedes Valls Pi	24 31 20 33			
11	José Peix Terradas Paula Peix Terradas Catalina Manils Carreras	36 42 31			
13	José Puig Muxó	53			
17	Florinda Bagaria Sanvisens Antonia Pont Sala	26 23			
19	Ismael Seguer Forest Ramona Morte Torán	28 26			
21	Antonia Serrajordi Ventura	40			
25	Joaquín Ibáñez Martínez Amors Ibáñez Cambra	56 23			
27	Esteban Seguer Gonell Maria Seguer Forest Piedad Seguer Forest	61 23 20			
14 CASES CONSTRUIDES 12 CASES HABITADES 28 OBRERS/ERES QUE HI VIUEN 30 ANYS PROMITG			4 CASES CONSTRUIDES 3 CASES HABITADES 5 OBRERS/ERES QUE HI VIUEN 32 ANYS PROMITG		

18 CASES CONSTRUIDES

15 CASES HABITADES

33 OBRERS/ERES QUE HI VIUEN

2 TREB.PROMITG OCUPACIÓ VIVENDES

31 ANYS PROMITG D'EDAT DELS TREBALLADORS/RES

La Caixa de Crèdit Mutual l'any 1981 tenia un total de 9 oficines entre el Principat i les Illes. Hi havia les següents delegacions: Barcelona, Lleida, Girona, Palma, Inca, Juneda, Parets del Vallès i la Central. Estava afiliada a la USALC (Unió de Societats Anònimes Laborals de Catalunya). Moltes cooperatives de treball i consum treballaven amb aquesta entitat financera, així com molts socis i impositors. Pobles com Parets i Juneda, en aquell temps petits en nombre de habitants, molts convilatans hi tenien els estalvis o bé hi feien les activitats financeres amb la Caixa de Crèdit Mutual.

Una de les cooperatives de consum que hi treballava molt era la Progressiva de Parets. Feia el servei de cobrament de vendes a crèdit de la Cooperativa de Consum. Cada setmana molts socis feien el pagament de la seva despesa. L'Ajuntament de Parets era un dels creditors importants d'aquesta entitat finacera.

El dia 21 de juliol de 1981 a l'Hotel Majestic de Barcelona es va celebrar una assemblea ordinària i extraordinària de la Caixa de Crèdit Mutual. Una representació de la cooperativa la Progressiva, en aquell moment presidida per Domènec Turull, van assistir a la reunió a la ciutat comtal. Després d'aquella assemblea els màxims responsables de la societat cooperativa varen començar a dubtar de la solvència i la seva gestió d'aquesta entitat d'estalvi. Una de les mesures que varen acordar fou enviar una carta al Consell Rector, a través de la delegació de Parets, per tal de retirar el capital a termini que hi tenien dipositat. A partir d'aquí es varen anar observant moltes irregularitats, com talons retornats, falta de líquid a l'entitat, etc.

El 15 de setembre es va celebrar una assemblea extraordinària on hi varen assistir la majoria de la Junta de la Progressiva, amb la intenció de votar en contra de la nova Junta Rectora de la Caixa de Crèdit Mutual, presi-

didada pel Sr. Oliver. El dia 18 de Novembre de 1981 es va presentar davant del jutjat número 1 de Barcelona la Suspensió de Pagaments amb els següents estat financer:

- **Actiu: 2.203 milions de pessetes**
- **Passiu: 1.745 milions de pessetes**

La direcció estava formada per:

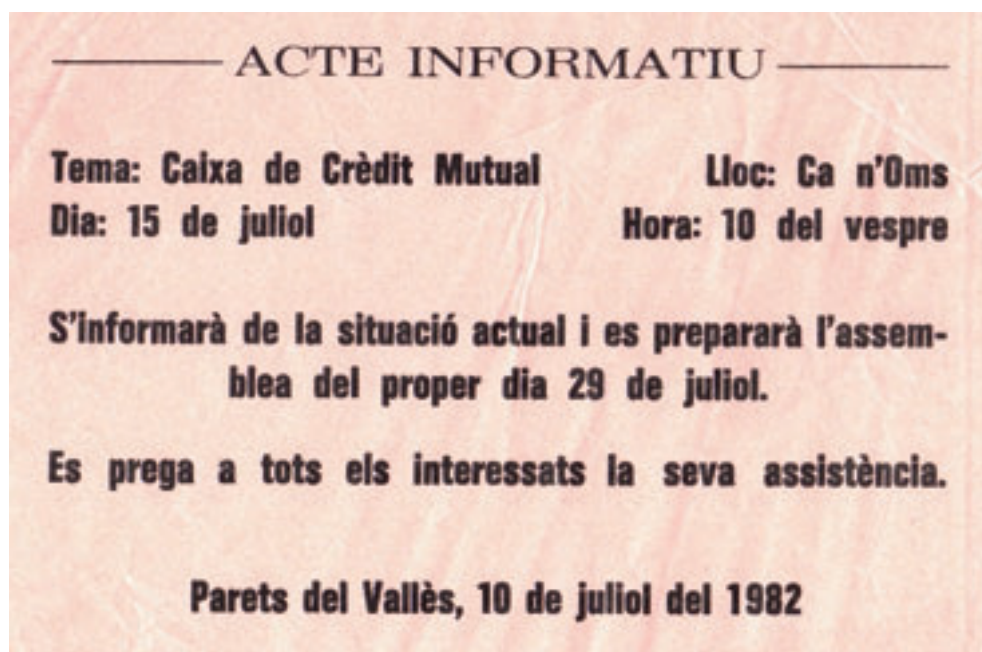
Director General:	<i>Jorge González Solsona</i>
Director en funcions:	<i>Antonio Fdez Adiego</i>
Advocat Assessor:	<i>José Bertrán Fornos</i>
Cap de personal:	<i>Andrés López Latorre</i>

CONSELL RECTOR

President:	Miguel Oliver Alemany
Sotspresident:	Francesc Lloveras Saez
Secretari:	Andrés López Latorre
Vocal 1er:	Amand Vilaplana Masnou
Vocal 2on:	José Ribera Torrades
Vocal 3er:	José Maria Freixenet
Vocal 4art:	José Lluís Sala Mestres
Vocal 5è:	Santiago Rosal Ventosa
Vocal 6è:	Antonio Mazoa Dopico
Vocal 7è:	Joan Terrasa i Noguera
Vocal 8è:	Joan Adell i Montoliu
Vocal 9è:	Joan Hugas i Llonch
Suplents:	Josep Campos i Pantaleoni de Miguel Fajardo

Val a dir que molts dels vocals enumerats al llista anterior van dimitir.

Fent una mica de referència als currículums dels membres d'aquest Consell val a dir que Miguel Oliver era allora president de la federació d'aparelladors de Madrid i que Francesc Lloveras era un home del món immobiliari. Aquest darrer havia obtingut entre els anys 1980 i 1981 un préstec d'aquesta entitat de 200 milions de pessetes, lligats a Rentabarna. Si hom parla del Director General, Jorge González Solsona, va començar la seva carrera professional en el Banc de Navarra, posteriorment va treballar en la Caja de Crédito de la Vivienda.

Nota de convocatòria l'acte informatiu sobre la situació de la Caixa de Crèdit Mutual

Davant aquesta situació de crisi financera i l'impacte que suposava pel poble de Parets, on moltes famílies tenien estalvis en aquesta entitat financera i l'ajuntament era un acreeador molt important, l'alcaldeessa Rosa Martí i els responsables de la Cooperativa la Progressiva varen començar a preparar accions conjuntes per tal defensar els interessos dels afectats.

Faig una relació cronològica de les trobades amb diferents personalitats de la vida política i econòmica del país que varen fer els representants dels consistori i la Cooperativa:

21.12.1981 Entrevista amb el governador del Banc d'Espanya, Sr. Álvarez Rendueles.

21.12.1981 Es nomena l'advocat Rafael Jiménez de Parga per portar el cas.

23-12-1981 Primera entrevista amb el delegat del Govern Central a Catalunya, Sr. Rovira Tarazona.

24.12.1981 Primera entrevista amb el Director General del Tresor i Patrimoni de la Generalitat, Sr. Jordi Planasdemunt.

28.12.1981 Trobada amb el Conseller de Treball de la Generalitat de Catalunya, Sr. Joan Rigol i Roig.

08.01.1982 Trobada amb el Conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, Sr. Ramon Trias Fargas.

15.01.1982 Trobada amb el President de la Generalitat de Catalunya, Sr. Jordi Pujol i Soley.

11.02.1982 Entrevista amb el diputat català a Madrid, Josep Verde i Aldea.

12.02.1982 Reunió a Girona amb el senador català Farré Gironès.

17.02.1982 Trobada amb el Director Tècnic de Política Financera del Ministeri d'Economia, Sr. Antonio Gracia.

19.02.1982 Entrevista amb Ramon Trias Fargas, Conseller d'Economia i Finances del Govern Català.

01.04.1982 Entrevista a Granollers amb el diputat català Miquel Roca i Junyent.

Cal dir que en aquesta darrera trobada, l'advocat i diputat per la Minoria Catalana a Madrid, Miquel Roca, ja va assegurar que en un parell de mesos l'afer estaria solucionat i els creditors podrien recuperar tots els diners dels dipòsits.

Les persones que varen portar el pes de la gestió foren principalment, entre d'altres per part de l'administració local, l'alcaldeessa, Rosa Martí i per part de la Progressiva, en Domènec Turull i Marqués i en Salvador Gispert.

En data dos d'abril de 1982 el diari La Vanguardia, publicava una nota resum, signada pel periodista Juan Hernández Puértolas, del que havia estat l'assemblea general extraordinària de la Caixa de Crèdit Mutual en el Palau de Congressos de Barcelona. Després d'un clima molt crispat, es va aprovar l'acció de responsabilitat contra el Consell Rector de l'entitat a proposta del lletrat Rafael Jiménez de Parga, el qual actuava en representació d'un milió d'afectats. La votació va ser de 571 a favor de la moció de censura i 223 en contra.

Aleshores es va nomenar una Junta Rectora provisional amb representació de totes les parts afectades.

En el diari del Congreso de los Diputados, en data 4 de maig de 1982, consta una pregunta del llavors diputat per grup parlamentari Comunista, Antonio Montserrat Soler, en la qual demanava al govern quines gestions estava portant a cap el Ministeri d'Economia per trobar una solució definitiva i vàlida davant el greu problema plantejat als impositors i socis de la Caixa de Crèdit Mutual, a fi de que aquests vegin defensats els seus interessos. Tot i no tenir la resposta oficial, el final ja l'havia anunciat el diputat de la Minoria Catalana en una entrevista amb els representants de Parets, el dia 1 d'abril.

Finalment els socis i impositors varen recobrar els seus estalvis i aquesta entitat va ser absorbida per Caja Madrid.

Joan Volart i Bellavista
Diplomat en Magisteri

Fonts documentals:

Llibres d'actes de la Cooperativa La progressiva

La Vanguardia 2 d'abril de 1982.

Diari del Congreso de los Diputados

Informe de la Coordinadora d'afectats de la Caixa de Crèdit Mutual.

Josep Malla va néixer en un poblet de l'Alt Penedès, a Guardiola de Font-rubí. Era el 21 d'octubre de 1925. Quan ell tenia tres anys, els seus pares i la resta de la família varen venir a viure a Parets, concretament a la casa de Can Vila, de l'Eixample. Per la proximitat d'aquesta casa pairal amb el terme municipal de Mollet va anar a escola al poble veí, a les Escoles Noves, o més conegudes llavors com els "Estudis Nous". Estudiava en català, ja que va coincidir part de la seva escolarització amb l'època republicana. Amb poc més de deu anys va veure esclatar el conflicte bèl·lic a casa a nostra. La vida va canviar per ell i per molts infants. Durant la Guerra Civil (1936-1939) va anar a una Escola

Unificada, on més tard va ser el conegut bar "El Casino". Allà va tenir com a mestra la paretana Catalina Gomis. Quan havia complert 14 anys es va posar a treballar de manobre. Els vespres els aprofitava per anar a repàs amb el senyor Reig a les escoles de Parets. La seva primera feina va ser amb un constructor molt conegut a la nostra vila, en Badia. A partir de l'any 1941 i fins el 1944 va canviar d'ofici i es va formar en les tècniques de la serralleria. Des de l'any 1944 fins que va tancar La Linera (06.02.1971) va passar per diferents seccions d'aquesta fàbrica pionera

en la industrialització a Parets. Al tancar aquesta planta industrial emblemàtica a casa nostra, va ser contractat a La Bettor Dual S.A. fins el 1973. En aquesta empresa feia tasques de control de qualitat dels plats de discs que s'hi fabricaven.

Del 1981 fins el 1990 acompanyava els nens i les nenes en el transport escolar municipal. En Josep Malla ha estat un home polifacètic, el seu temps de lleure l'ha aprofitat per fer allò que a ell el realitza, com la poesia, el dibuix, el teatre, conèixer llocs, etc.

Què en recorda de la Guerra Civil?

El dia que a Parets, pels pellers de Can Serra, entraven les tropes vencedores del conflicte armat, "els nacionals", a l'estació de Parets hi va quedar encallat un tren de mercaderies que anava ple de queviures. Els soldats republicans que el custodiaven en veure que les tropes franquistes ja havien arribat en el nostre poble varen deixar els seus fusells abandonats i van pendre el camí de la retirada. Els veïns de l'Eixample, amb prou gana que havien passat van assaltar el comboi i varen descarregar els fardos de menjar. El meu pare i jo que llavors vivíem al carrer Montserrat de l'Eixample, vàrem fer cap a l'estació. El meu progenitor em va manar que pugés a dalt del vagó i vaig tirar alguns sacs de queviures. La resta de veïns varen fer el mateix.

Vostè va començar amb el teatre. Pot explicar-nos alguna cosa de la seva participació en l'art dramàtic local?

Els anys 1943 i 1944 vaig participar en un grup que dirigia en Daniel Forns de l'Eixample. Aquesta petita companyia feia les representacions escèniques als soterranis de la mateixa casa Forns, situada al carrer Prat de la Riba. Havia format part d'aquest grup en la seva infantesa l'actriu Amparo Baró. Recordo que varen posar en escena "La casa de les nines". Una altra obra que també tinc a la memòria és "Madre Alegria", en la que jo feia d'apuntador on hi varen participar 20

actrius i 5 actors L'any 1948 hi havia un grup de teatre local que era conegut com la companyia Berenguer-Rovira. Els noms de Rovira i Berenguer eren de dues persones lligades en el poble. Rovira era el pare d'en Jaume Rovira i Carme Berenguer era la cunyada del primer. Varen representar diferents obres, entre elles: "La fosca", "La donzella de la costa", "El carro de vi", etc.

A Parets coneixem en Malla com la persona que organitzava excursions. Com va començar amb aquesta feina?

M'he dedicat a organitzar sortides i excursions durant 47 anys. Era l'any 1954 que actuava amb la companyia de teatre Berenguer-Rovira i com que cobràvem entrada, dels diners que havíem aconseguit vàrem decidir fer una excursió. Em varen assignar per organitzar la sortida amb autocar. Vaig posar-me en contacte amb en Rosàs de Santa Eulàlia. La sortida va ser a Tossa de Mar. Ja a principis dels anys setanta n'organitzava una cada quinze dies. Em cuidava de preparar viatges de més d'un dia, per exemple per Setmana Santa, o bé a l'estiu. Amb aquestes sortides vàrem visitar i conèixer molts racons de Catalunya i d'Espanya. La península la vàrem recorre per tots costats. Fora de l'estat espanyol, vàrem viatjar per Portugal, i era visita obligada anar al Santuari de Fàtima. A França, vàrem fer diverses vegades una ruta turística pel sud amb la finalitat de anar a la gran basílica de Llorda.

En Josep Malla ha estat un home molt prolífic en el camp de la lírica, concretament amb la poesia. Quantes poesies ha compost? No ho sé, però de ben segur que són moltes.

Moltes vol dir un centenar?

Es podrien comptar per centenars, però no en sé la xifra exacta.

Parli'ns de la seva poesia?

Entre els anys 1952 i 1956 es publicava setmanalment un diari mural que era conegut com "l'Albada" i estava penjat sota el porxo

de la rectoria. Un servidor, cada diumenge hi feia una poesia. També quan s'acostava el cinquantenari de la mort del nostre gran poeta català de la Renaixença, Mossèn Cinto, també se'm va demanar de fer-li una poesia. La Unió Paretense estrenava estendard i també em vaig fer càrrec d'una petita composició en vers.

Cada any per Pasqua la coral paretense feia una cantada. El dissabte es feia sota el balcó de l'Ajuntament. Era típic cantar un pupurri d'elaboració pròpia referent a coses o persones del nostre poble. Se m'emcomanava aquesta feina a mi. Cal dir que abans havia de passar la censura, primer pel músic Ventura i després pel rector. El diumenge de Pasqua les cantades de la coral es feien a les cases grans del casc urbà i el dilluns a les masies de pagès. Un del seus pupurris és el següent:

*Hi ha sogra que és molt apte fent corre el raspall,
raspalla el gendre el dissabte quan plega del treball.*

*Li recull la setmanada tot dient te'ls tornaré.
Porta'n més una altra vegada que també me'ls quedaré*

La poesia ha estat la meva gran passió, com a lector i compositor. Sempre he procurat en les meves poesies que sobretot tinguessin rima, crec que així tenen una millor sonoritat.

L'any 1992 es va fundar Niu d'Art de la mà d'un altre poeta paretà, en Jaume Anfruns. En Josep Malla també en va ser soci fundador. Va escriure l'acta de la fundació i ha participat any rere any. També ha recitat i ha escrit poesies fora del nostre poble, on s'han sabut valorar i apreciar la seva obra. Una altra faceta artística d'en Josep és la de dibuixant i cartellista, ja que molts dels pasquins que anunciaven les excursions eren fetes per ell amb boniques il·lustracions. Li donem les gràcies per la seva amabilitat.

**Rosa Martí i Conill i
Joan Volart i Bellavista**

El Futbol a Parets

El Futbol a Parets és un repàs als noranta anys d'història d'aquest esport a la nostra població. Una obra emmarcada en els 75 aniversari de la fundació oficial del Futbol Club Parets el 1934, encara que aquest esport ja es practicava alguns anys enrera.

De fet, el primer partit de futbol del que tenim constància que va jugar un equip del Parets va ser al camp del Mollet el 1919. El 1923 es va inaugurar el camp de futbol a la Verneda de Ca l'Isidre Coix amb un partit molt accidentat segons les cròniques d'El Mundo Deportivo. És clar que quatre anys més tard, el FC Parets es va traslladar al camp de Santa Maria del Vallès per jugar durant aproximadament tres temporades.

La dècada dels trenta és una de les millors èpoques del FC Parets. El 3 d'octubre de 1934 es constitueix oficialment el Futbol

Club Parets sota la presidència de Ramon Morell. El gener de 1936 l'equip es va proclamar campió comarcal derrotant La Garriga i més tard va aconseguir el Torneig Campió de Campions de Catalunya. Va ser un equip format sobretot per jugadors de Parets amb noms com Raimundo Seguer, Sisquet de can Sastre, el Noi Xineia, Joan Vila Carreras 'Vileta', Manel Alcalà, Castells, Florenci Tomàs, el porter Isidre Jordà. Però també amb jugadors de fora com els porters Servós i Magrinyà, Navarro, Bono o Herminio.

L'esclat de la Guerra Civil va impedir la participació paretana a les Olimpíades Populars.

Amb l'arribada del franquisme es va dissoldre el FC Parets i el 9 de gener de 1940 neix el Club Deportivo Parets. El 1940 el paretà Josep Seguer fitxa pel FC Barcelona. Precisament per aquest fitxatge del Barça, el 3 d'agost de 1941 es va jugar un partit històric entre l'equip paretà i el Barça amb victòria dels primers per 3-1. Als anys 40 també apareixen algunes penyes: el 1940 la Penya Sanèsia, de curta durada, més tard la Penya Pinocho, la Penya Seguer -que jugava a l'Eixample- i la Penya Grill. A final de 1949 l'entitat adopta la denominació de Club de Futbol Parets.

Serà la dècada de grans jugadors com el porter Pere Vila, Josep Sánchez o Joan Martorell 'Pino'.

Només començar la dècada dels 50, l'equip guanya el Campionat de Primavera. S'hi poden veure jugadors destacats com el defensa Juan Fernández, Josep Castells, Jaume Ramon i altres. Serà una dècada de bons futbolistes paretans que aniran a jugar a fora com el mateix Fernández, Isidre Ripoll, Josep Maria Seguer, Emili Ponsetí i altres.

Després d'un període de crisi del club, que coincideix amb la creació del Balonmano Parets, el club es reactiva gràcies a un juvenil

que serà precisament la columna vertebral del primer equip als anys 60.

Durant els anys 60 el Parets va aconseguir formar un equip de jugadors sorgits del planter que van destacar durant moltes temporades pel seu bon futbol. Serà en aquests anys quan es formi el primer equip de Veterans del Parets de la mà de Josep M. Seguer i Josep Castells. Entre els jugadors destacats cal parlar de Joan Ramon Palet, Antoni García, Sebastià Martorell, Manel Alcalá, Ramon Urtusol, Antoni Vila, Josep Manau i molts altres.

Després que l'equip baixés a la categoria d'Aficionats, durant els anys setanta pujarà novament a Segona Regional, categoria on s'hi mantindrà entre 1976 i el 1985.

El 1971 el Parets juga el primer partit internacional al camp del Banyuls francès i forma el seu primer equip femení que durarà una temporada. El juny de 1978, sota la presidència de Jaume Anfruns, es van celebrar les Noces d'Or que van tenir un gran èxit de públic.

El primer equip del CF Parets es va quedar a les portes de pujar a 1ª Regional la temporada 82-83 després d'un lamentable arbitratge al camp de la Mataronesa, quan Antoni Blanque era el president. Durant la campanya 84-85 el conjunt entrenat per Joan Ramon Palet va assolir per primer cop a la història l'ascens a 1a Regional. En aquesta categoria s'hi va mantenir fins al 2006. El 1985 es va inaugurar la il·luminació artificial del camp que mantenia la titularitat privada.

Als anys noranta, el CF Parets es va mantenir a 1ª Regional durant tota la dècada. El gener de 1998 l'Ajuntament va adquirir el camp de futbol comprant els terrenys a la família Lloveras. La temporada 1997-98 es va incorporar José Miguel Astasio 'Cuni', un entrenador que donarà una altra imatge al primer equip. Una altra data destacada va ser

el juny del 2000 quan es va inaugurar el Camp Municipal Josep Seguer amb una nova graderia coberta i vestidors. Més tard, el setembre del 2003, es va estrenar la gespa artificial. La temporada 2005-06 s'aconseguirà l'històric ascens a Preferent.

Aquest és un llibre del qual estem molt agraïts de la col·laboració de molts paretans i paretanes que han estat vinculats durant algun moment al Club de Futbol Parets.

Llibre: El Futbol a Parets

Autors: Carles Font i Jordi Seguer

Data: 2009-12-17

Edita: Ajuntament de Paretsdel Vallès

La meva història de records i pensaments

Joaquina Guasch és la filla dels campaners de Parets, l'Esteve i la seva esposa, la Maria. També es coneguda com la Quima de Can Pau Moragues. Una persona molt vinculada amb el teixit associatiu del poble i que coneix amb precisió i detall la història local dels darrers setanta-cinc anys. És una gran aficionada a la poesia, tant com a compositora com com a rapsoda. Aquesta publicació és un recull de tota la seva obra poètica.

El seu compendi literari ha estat agrupat en nou apartats. Una gran part de les poesies d'aquestes seccions estan dedicades a persones o a temes locals i una altra part, més petita fan alusió a la nostra terra, la catalana. Comença amb un conjunt de poesies que fan referència a l'amor i els sentiments; després continua amb la seva vida més íntima i propera, el seu entorn familiar; personatges locals que a molts de nosaltres ens omplen de bonics records i melancolia; els últims apartats ens parlen del nostre Vallès, la terra estimada, Catalunya; ens dedica també uns bonics versos del Nadal i per últim els Jocs Florals.

La seva obra està escrita en un llenguatge senzill i planer, carregat d'un gran sentit humà i cristià. Ens retrata amb expressions d'amor i estimació el que ha estat els seu entorn durant aquest vuitanta tres anys de vida. Ens fa adonar de qualitats i virtuts de moltes persones que han viscut entre nosaltres i han format part de la nostra història local. Es denota una gran sensibilitat humana vers aquestes veïns i convilatans. Sempre ressaltant la part més positiva d'ells. Fa ben vius els sentiments i patiments, així com les alegries d'aquests personatges, alguns encara entre nosaltres, però molts d'altres que ja formen part del nostre record. La seva estimació per la terra catalana també hi és ben palesa en els seus versos. Fins i tot en algun dels seus poemes ens recorda, per la seva expressió escrita i per la temàtica, els autors de la Renaixença literària a casa nostra de finals del segle XIX.

El llibre porta un pròleg d'en Joan Sala Vila, qui l'ha ajudada a fer la recopilació i agrupar tot aquest treball líric. En Joan Sala també ha format part de les persones i entitats que varen fer la presentació del llibre el passat 27 de setembre a Parets.

Llibre: La meva història de records i pensaments

Autora: Joaquina Guasch

Data: 2009

Edita: Editorial Rourich

LA MARIA ANTÒNIA FITÉ

ENS HA DEIXAT

Sempre marxen els millors, sovint podem constatar aquest fet. La Mª Antònia Fité ens ha deixat, una mort sobtada sense cap explicació lògica que pugui justificar-ho. En plena joventut, amb una família consolidada i una feina que estimava, sempre deia que tenia molta sort perquè treballava en allò que li agradava que era donar classes; i ho feia al IES Escola Municipal del Treball de Granollers. Els seus alumnes i la resta de professionals la trobaran a faltar. Alumnes i professors l'han acompanyada en l'acte d'acomiadament visiblement afectats.

Era llicenciada en Filologia Catalana, una dona senzilla predisposada sempre a col•laborar amb el que es presentés, mostrava interès i clarividència per tot.

Confluïen en la seva persona el bressol de famílies del poble de tota la vida, els Fité i els Volarts, i els Tintó sobrevinguts per la vida que compartia amb el Miki Tintó.

De més jove havia col•laborat amb la Biblioteca Infantil i Juvenil de Can Butjosa, una feina que li agradava d'allò més, perquè el món dels llibres era part del seu món. Va fer allà una bona feina especialment als inicis d'aquesta Biblioteca.

Durant molts anys va ser monitora a l'esplai Xabec dedicant moltes hores del seu temps lliure a la formació i oci de joves del nostre poble que ben segur la tindran en el record.

Últimament a la revista d'història local Pariatès, ajudava a posar en solfa els articles perquè sortissin publicats des del punt de vista lingüístic, el millor possible.

També col•laborava en el moviment Rialles per fer arribar espectacles de qualitat als nens i nenes del poble. La seva filla la Gemma, havia fet que s'impliqués en aquest projecte.

Mª Antònia, et trobarem molt a faltar, on siguis et buscarem i quan es descobreixin els detectors d'ànimes, ens retrobarem.

Descansa en pau.

Rosa Martí i Conill
Química

1)

En l'anterior *Parietes*, el núm. 4, en l'article titulat *Eleccions Municipals del 1979*, en el quadre on s'indica el resultat de les eleccions, en la transcripció es va cometre un error en assignar a l'*Agrupación de Electores Independientes*, 6 regidors quan en realitat en varen treure 5. L'altre regidor va correspondre a *Centristes de Catalunya-UCD*.

Per tant el resultat correcte de les eleccions fou:

Partits	Vots	Regidors
Unió d'Esquerres de Parets	1600	6
Agrupación de Electores Independientes	1452	5
Convergència i Unió	522	1
Centristes de Catalunya-UCD	286	1

2)

Voldríem aprofitar també per a fer una petita observació amb relació a l'origen dels treballadors de la Linera.

A part de les poblacions que vàrem fer referència en el butlletí no. 4, hem d'afegir la vila de Llívia de la comarca de la Cerdanya, ja que Mateo Grau Bernades i la seva família procedien d'aquesta vila.

NOTA:

Molta de la informació que fem servir per a redactar els articles d'aquesta revista prové de fonts orals i d'experiències pròpies.